

Dijagnostika tuberkuloze u Zavodu za javno zdravstvo Istarske županije u periodu od 1994. do 2004. godine

Mirna Vranić-Ladavac

Zavod za javno zdravstvo Istarske županije

Laboratorij za dijagnostiku tuberkuloze dio je Službe za mikrobiologiju s parazitologijom Zavoda za javno zdravstvo Istarske županije. Osnovan je 1. listopada 1956. godine pri Higijenskom zavodu u Puli i od tada se u Zavodu redovito radi dijagnostika tuberkuloze i vodi evidencija oboljelih.

Naš laboratorij je organiziran prema europskim kriterijima i standardima koji su prihvaćeni u Hrvatskoj, a prema kojima je bakteriološka dijagnostika tuberkuloze organizirana na tri razine. Zavod pruža usluge druge razine većeg TBC laboratorija što uključuje mikroskopske analize, kultivaciju, identifikaciju i test osjetljivosti *M. tuberculosis*. Obavezno se prijavljuju BK pozitivni pacijenti i podnosi godišnji izvještaj o radu. Samo se izolirane atipične bakterije šalju na identifikaciju u referalni državni TBC laboratorij treće razine pri Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo u Zagrebu. Redovita kontrola kvalitete rada županijskih TBC laboratorija se provodi od 1996. godine od strane referalnog laboratorija HZZJZ.

Zadnjih deset godina godišnje se u našem laboratoriju prosječno obradi 6100 uzoraka različitog biološkog materijala na *M.tuberculosis*. Prema broju učinjenih pretraga naš laboratorij je među četiri najveća laboratorija u Hrvatskoj (HZZJZ, specijalne bolnice za plućne bolesti Jordanovac i Klenovnik).

U prošloj 2004. godini *M. tuberculosis* izolirali smo iz 202 uzoraka, a od toga je bilo 24 izvanplućnih tuberkuloza. Samo smo kod jednog bolesnika izolirali primarno rezistentan *M. tuberculosis* na streptomycin (S). Također smo izolirali šest vrsta uvjetno patogenih atipičnih mikobakterija iz 16 uzoraka. U desetogodišnjem razdoblju prosječni broj obrađenih uzoraka materijala je bio 6100 godišnje sa 242 pozitivna nalaza (3,5%), s trajno niskim postotkom rezistentnih sojeva *M. tuberculosis*. Zadnjih godina prisutna je tendencija smanjenja broja godišnjih pretraga.

Statistički pregled rada u desetogodišnjem periodu naše TBC laboratorija prikazan je tabelarno.

Tablica 1.

Bakteriološka dijagnostika tuberkuloze u Istarskoj županiji u periodu 1994. - 2004. godine

Godina	Kultivacija			Test rezistencije							
	Ukupno uзорaka	Broj pozitivnih	% pozitivnih	Broj rezistentnih	% rezistentnih	S	H	R	E	Z	H+S
1994	6109	342	5,6	4	1,2	1		1		1	1
1995	6620	289	4,4	1	0,3		1				
1996	8776	345	3,9	2	0,6	1	1				
1997	8445	193	2,3	0							
1998	7131	221	3,1	0							
1999	8448	257	3,0	1	0,4		1				
2000	8247	190	2,3	2	1,1	1		1			
2001	7356	214	2,9	1	0,5			1			
2002	6866	243	3,5	1	0,4			1			
2003	5803	168	2,9	0							
2004	4757	202	4,2	1	0,5	1					
Godišnji prosjek	6109	242	3,5	1,2	0,6						

Legenda: S - streptomycin H - izoniazid R - rifampicin E - etambutol Z - pirazinamid

Tablica 2.

„Netuberkulozne“ mikobakterije izolirane u Istarskoj županiji u periodu 1994. – 2004. godine

VRSTA	GODINA											broj	%	
	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004			
UVJETNO PATOGENE MIKOBakterije														
sporog rasta	MAI											2	2	1,9
	M. kansasii					2	14	3				19	18,3	
	M. xenopi		4	8	5	3	4	6	2	32	30,8			
brzog rasta	M. fortuitum		1	5	1					7	6,7			
	M. chelonae					4				4	3,8			
	M. abscessus			1						1	1,0			
SAPROFITNE MIKOBakterije														
sporog rasta	M. gordonae	2	9	1	3	3				2	20	19,2		
	M. scrofulaceum		1							1	1,0			
	M. terrae		3	1			1			5	4,8			
	M. nonchromogenicum	1	6							7	6,7			
brzog rasta	M. vaccae			5	1					6	5,8			
UKUPNO		3	10	15	12	11	16	3	15	7	6	6	104	100,0

Kontakt adresa:

Mirna Vranić-Ladavac

Nazorova 23. 52100 Pula)

(Mob- 091 89 09 454; e-mail: mirna.ladavac@email.t-com.hr)